

**ANEKS NR 1
DO UMOWY NR 00014-6933-UM0310003/15
Z DNIA 18 maja 2016 r.**

zawarty w dniu ⁰⁸.....07.2016 r. w Lublinie

pomiędzy :

instytucją wdrażającą z siedzibą w Lublinie, 20-029 Lublin, ul. Artura Grottgera 4
reprezentowanym przez:

- 1) **Edmunda Bożeńskiego** – Dyrektora Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
- 2) **Mateusza Winiarskiego** – Zastępcę Dyrektora Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich

a

Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Dolina Giełczwi”

z siedzibą w Piaskach, 21-050 Piaski, ul. Lubelska 77A

NIP   **712 314 05 12**

REGON¹   **060 396 557**

KRS¹   **0000312045**

zwanym dalej „Beneficjentem”, reprezentowanym przez:

- 1) **Sławomira Kuśmickiego** – Prezesa Zarządu
- 2) **Magdalenę Narodowicz** – Wiceprezesa zarządu

Na podstawie umowy **00014-6933-UM0310003/15** z dnia **18 maja 2016 r.** oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020 (Dz. U. poz. 349), Strony postanawiają, co następuje:

§ 1

W powołanej na wstępie Umowie wprowadza się następujące zmiany:

- 1) Załącznik nr 1 do Umowy otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego Aneksu.

---

¹ Niepotrzebne usunąć

§ 2

Pozostałe warunki Umowy nie ulegają zmianie.

§ 3

Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym otrzymuje LGD i podmiot wdrażający.

§ 4

Aneks wchodzi w życie z dniem podpisania.

PODMIOT WDRAŻAJĄCY

LGD

Z up. ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
1) .....
Edmund Bożański
Dyrektor Departamentu
Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Z up. ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
2) .....
Zastępca Dyrektora Departamentu
Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Mateusz Winiarski

PREZES
1) .....
Sławomir Kuśmicki
WICEPREZES
2) .....
Magdalena Narodowicz

Stowarzyszenie
Lokalna Grupa Działania "Dolina Giełczwi"
ul. Lubelska 77 A, 21-050 Piaski
KRS 0000312045
NIP 7123140512 REGON 060396557
tel./fax 081 525 30 12 e-mail: biuro@dolinagielczwi.org

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (LSR)

na lata 2016 – 2022

dla obszaru gmin:

Melgiew, Milejów, Piaski, Rybczewice i Trawniki

Przyjęta uchwałą WZC nr W/2/12/2015 w dn. 29.12.2015 r.

Ze zmianami:
- z dnia 31 maja 2016 r. (uchwała WZC nr W/4/05/2016)

Opracowanie: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Giełczwi”

Piaski, 2016

1

Załącznik nr 1 do Aneksu nr 1 do Umowy nr 00014-6933-UM0310003/15 z dnia 18.05. 2016 r.

ROZDZIAŁ 10. ZINTEGROWANIE	59
ROZDZIAŁ 11. MONITORING I EWALUACJA	62
ROZDZIAŁ 12. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	63
WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY	64
ZAŁĄCZNIKI DO LSR	66
ZAŁĄCZNIK NR 1. PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR LGD „DOLINA GIEŁCZWI”	66
ZAŁĄCZNIK NR 2. PROCEDURA EWALUACJI I MONITORINGU	69
ZAŁĄCZNIK NR 3. PLAN DZIAŁANIA	71
ZAŁĄCZNIK NR 4. BUDŻET LSR	76
ZAŁĄCZNIK NR 5. PLAN KOMUNIKACJI	77

WSTĘP

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2022, zwana w skrócie LSR, jest dokumentem stanowiącym podstawę do ubiegania się dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Strategia została opracowana przez członków i współpracowników Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Dolina Giełczwi” dla obszaru pięciu gmin województwa lubelskiego: Melgiew, Milejów, Piaski, Rybczewice i Trawniki. Obszar ten jest spójny terytorialnie, łączą go zasoby kulturowe, historyczne i przyrodnicze, a przede wszystkim pomysł na rozwój i chęć współpracy.

Dokument strategii powstał w procesie partycypacji społecznej przy szerokim udziale mieszkańców obszaru i grup interesariuszy, wspieranych przez członków, pracowników LGD i ekspertów zewnętrznych. Dzięki temu, strategia ma szansę spełnić zarówno oczekiwania społeczne, jak też bezpośrednio wpłynąć na podniesienie poziomu rozwoju gospodarczego oraz poprawę jakości życia mieszkańców terenu LSR.

Strategia odpowiada celom i obszarom interwencji wspieranym przez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 tj.:

- Wykorzystanie zasobów lokalnych do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy z uwzględnieniem innowacyjnych rozwiązań oraz ochrony środowiska i klimatu;
- Poprawa spójności i poprawa warunków życia mieszkańców w tym grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem;
- Ochrona i promocja dziedzictwa lokalnego.

Spis treści:

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ 1. CHARAKTERYSTYKA LGD	4
1.1 NAZWA I OPIS OBSZARU LSR	4
1.2 MAPA OBSZARU OBJĘTEGO LSR	4
1.3 POTENCJAŁ LGD I PROCES TWORZENIA PARTNERSTWA	5
1.4 DOŚWIADCZENIE LGD	6
1.5 STRUKTURA LGD	6
1.6 SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO	7
1.7 ROZWIĄZANIA STOSOWANE W PROCESIE DECYZYJNYM	7
1.8 DOKUMENTY REGULUJĄCE FUNKCJONOWANIE LGD	8
ROZDZIAŁ 2. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	9
2.1 ZASTOSOWANE METODY I TECHNIKI WŁĄCZENIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ DO BUDOWY STRATEGII	9
2.2 OPIS ETAPÓW PRZYGOTOWANIA LSR Z UDZIAŁEM SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	11
2.3 METODY ANGAŻOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W PROCES REALIZACJI STRATEGII Z OKREŚLENIEM GRUP DOCELOWYCH, DO KTÓRYCH METODY TE SĄ SKIEROWANE	14
2.4 WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	15
2.5 CHARAKTERYSTYKA PLANOWANYCH METOD ANIMACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	15
ROZDZIAŁ 3. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI	16
3.1 DEMOGRAFIA OBSZARU	16
3.2 OKREŚLENIE GRUP SZCZEGÓLNE ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI LSR ORAZ PROBLEMÓW I OBSZARÓW INTERWENCJI ODNOSZĄCYCH SIĘ DO TYCH GRUP	17
3.3 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NA OBSZARZE LSR	19
3.4 OPIS RYNKU PRACY	22
3.5 DZIAŁALNOŚĆ SEKTORA SPOŁECZNEGO, W TYM INTEGRACJA, ROZWOJ SPOŁECZYSTWA OBYWATELSKIEGO	23
3.6 PROBLEMY SPOŁECZNE, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PROBLEMÓW UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO ORAZ SKALI TYCH ZJAWISK	26
3.7 WYKAZANIE WIĘKSIŹSZEJ SPÓJNOŚCI OBSZARU LSR	28
3.8 OPIS INNYCH OBSZARÓW ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI LSR	29
ROZDZIAŁ 4. ANALIZA SWOT	33
ROZDZIAŁ 5. CELE I WSKAŹNIKI	39
5.1 SPECYFIKACJA I OPIS CELÓW OGÓLNYCH, SZCZEGÓŁOWYCH I PRZEDSIĘWZIĘC – UZASADNIENIE ICH SFORMULOWANIA W OPARCIU O KONSULTACJE SPOŁECZNE I POWIĄZANIE Z ANALIZĄ SWOT I DIAGNOZĄ OBSZARU	39
5.2 SPECYFIKACJA WSKAŹNIKÓW	41
5.3 TABELA CELÓW I WSKAŹNIKÓW	43
5.4 MATRYCA LOGICZNA POWIĄZAŃ DIAGNOZY OBSZARU, ANALIZY SWOT Z PRZYJĘTYMI CELAMI I WSKAŹNIKAMI	48
ROZDZIAŁ 6. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	53
6.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ FORMALNO-INSTITUCYJONALNYCH	53
6.2 SPOSÓB USTANAWIANIA I ZMIANY KRYTERIÓW	53
6.3 INNOWACYJNOŚĆ W KRYTERIACH	53
6.4 INFORMACJA O REALIZACJI PROJEKTÓW GRANTOWYCH I OPERACJI WŁASNYCH	54
6.5 ZASADY USTALANIA WYSOKOŚCI WSPARCIA	54
ROZDZIAŁ 7. PLAN DZIAŁANIA	55
ROZDZIAŁ 8. BUDŻET LSR	56
ROZDZIAŁ 9. PLAN KOMUNIKACJI	56

2

Załącznik nr 1 do Aneksu nr 1 do Umowy nr 00014-6933-UM0310003/15 z dnia 18.05. 2016 r.

ROZDZIAŁ 1. CHARAKTERYSTYKA LGD

1.1 Nazwa i opis obszaru LSR

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Giełczwi” zostało wpisane do KRS pod nr 0000312045 w dn. 25.08.2008 r.

Obszar LSR w latach 2015-2022 będzie obejmować 5 gmin województwa lubelskiego. łączna liczba mieszkańców obszaru LSR wynosi 42 062 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2013r. wg GUS).

Tabela 1. Gminy wchodzące w skład LSR na lata 2015-2022, stan na 2013 rok, źródło: GUS

Gmina	Powiat	Typ gminy	Powierzchnia (ha)	Ilość sołectw	Ilość miejscowości	Liczba ludności
Milejów	łęczyński	gmina wiejska	11 654	24	24	9 327
Melgiew	świdnicki	gmina wiejska	9 485	21	18	9 323
Piaski	świdnicki	gmina miejsko-wiejska	16 986	40	38	10 658
Rybczewice	świdnicki	gmina wiejska	9 913	14	17	3 604
Trawniki	świdnicki	gmina wiejska	8 416	11	12	9 150
Ogółem obszar LSR			56 454	110	109	42 062

1.2 Mapa obszaru objętego LSR

Stowarzyszenie
Lokalna Grupa Działania "Dolina Giełczwi"
ul. Lubelska 77 A, 21-050 Piaski
KRS 0000312045
NIP 7123140512 REGON 060396557
tel./fax 081 525 30 12, e-mail: biuro@dolinagielczwi.org

4	Procedury oceny i wyboru operacji	Dokument określa procedury dokonywania oceny i wyboru operacji przez Radę LGD.	Dokument przyjmuje WZC w drodze uchwały	Propozycje aktualizacji przygotowuje Zarząd/ biuro LGD, propozycje zostają poddane konsultacjom, a następnie zmiany przyjmuje WZC w drodze uchwały
5	Kryteria wyboru operacji	Dokument określa kryteria, na podstawie których jest dokonywana ocena i wybór operacji przez Radę LGD.	Dokument przyjmuje WZC w drodze uchwały	Propozycje aktualizacji przygotowuje Zarząd/ biuro LGD, propozycje zostają poddane konsultacjom, a następnie zmiany przyjmuje WZC w drodze uchwały
6	Plan komunikacji	Dokument określa działania komunikacyjne i środki przekazu używane w celu komunikowania się na linii LGD – społeczność lokalna	Plan przyjmuje WZC w drodze uchwały	Propozycje aktualizacji przygotowuje Zarząd/ biuro LGD, propozycje zostają poddane konsultacjom, a następnie zmiany przyjmuje WZC w drodze uchwały
7	Regulamin pracy biura LGD	Dokument określa organizację i zasady funkcjonowania Biura, ramowy zakres działania i kompetencji Biura, porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników.	Regulamin przyjmuje Zarząd LGD w drodze uchwały	Regulamin aktualizuje Zarząd LGD w drodze uchwały

ROZDZIAŁ 2. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Lokalna Strategia Rozwoju, która będzie realizowana na terenie LGD „Dolina Giełczwi” w latach 2016-2022 została przygotowana z zastosowaniem zasad włączenia społecznego w tworzenie dokumentu strategicznego. W trakcie prac zastosowano różnicowane metody i techniki angażowania mieszkańców do budowy Strategii. Wykorzystane procedury zapewniły najwyższy poziom partycypacji społecznej w podejmowaniu decyzji co do zawartości Strategii. Współdecydowanie, którym charakteryzował się cały proces tworzenia LSR uznawane jest za najwyższy poziom na drabinie określającej stopień partycypacji społecznej.

Przedstawione poniżej sposoby zaangażowania społeczności lokalnej w opracowanie LSR, pozwoliły na zmobilizowanie szerokiego grona mieszkańców reprezentujących wszystkie sektory partnerstwa LGD. Dzięki zastosowaniu wielu metod i technik, mieszkańcy z powodzeniem mogli dopasować do swoich oczekiwań i preferencji formę włączenia się w opracowywanie LSR.

Przeżyte informacje o prowadzonych konsultacjach były podawane do publicznej wiadomości na stronie LGD i stronach Urzędów Gmin, stwarzając mieszkańcom warunki do powszechnego uczestnictwa. Wynikiem tego, w proces budowy dokumentu strategicznego udało się również włączyć osoby defaworyzowane ze względu na rynek pracy oraz osoby starsze.

Lokalna Strategia Rozwoju została przygotowana przez powołany zespół roboczy ds. LSR, w tym przez biuro LGD „Dolina Giełczwi”.

2.1 Zastosowane metody i techniki włączenia społeczności lokalnej do budowy strategii

Badanie ankietowe

Badanie miało na celu zebranie informacji istotnych z punktu widzenia opracowywanej strategii dla rozszerzonego o dwie gminy obszaru Lokalnej Grupy Działania. W ankietach pytaliśmy mieszkańców o lokalne problemy, zagrożenia i potrzeby mieszkańców danej gminy. Ankiety dystrybuowano w wersji papierowej do wszystkich gmin obszaru LSR,

9

badanie przeprowadzono na przełomie miesiąca lipca i sierpnia 2015 r. i wzięło w nim udział 103 respondentów. Wnioski z badania zostały wykorzystane w diagnozie obszaru i ludności oraz analizie SWOT.

Spotkania / warsztaty konsultacyjne

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono po jednym spotkaniu w każdej gminie wchodzącej w skład LGD. W spotkaniach brali udział przedstawiciele wszystkich sektorów partnerstwa LGD, a także mieszkańcy. Podczas spotkań udało się zebrać szereg informacji niezbędnych do opracowania kolejnych części LSR. Konsultacje były przeprowadzone w ten sposób, aby każda osoba z terenu LGD mogła wziąć w nich udział, dlatego odbywały się w każdej gminie i w różne dni tygodnia. O konsultacjach mieszkańcy byli informowani poprzez ogłoszenia na stronach internetowych LGD i Urzędów Gmin, a także telefonicznie i metodą bezpośrednich kontaktów przez członków i pracowników LGD.

Otwarte spotkania konsultacyjne organizowano również w biurze LGD – dotyczyły one konsultacji z mieszkańcami obszaru na temat planu komunikacyjnego, monitoringu i ewaluacji LSR oraz kryteriów wyboru projektów.

Spotkania konsultacyjne: 10, 11, 13, 18, 19 sierpnia 2015 r.; 25, 26, 27 listopada 2015 r.

Wywiady indywidualne (IDI)

W ramach zbierania informacji do diagnozy obszaru LGD przeprowadzono również wywiady indywidualne z wójtami i burmistrzami (5 wywiadów – w każdej z 5 gmin LGD).

Podczas wywiadów prowadzonych w oparciu o kwestionariusz zebrano informacje od władz gminnych na temat planowanych projektów infrastrukturalnych, poznano opinie na temat potrzeb gminy i ich możliwych rozwiązań.

Należy podkreślić, że przedstawiciele gmin są również mieszkańcami gmin wchodzących w skład obszaru LGD i posiadają wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich.

Przeprowadzone wywiady należy zatem potraktować zarówno jako wywiady eksperckie jak i ze „zwykłym” mieszkańcem dobrze orientującym się w otoczeniu lokalnym.

Wywiady indywidualne przeprowadzono również z członkami Zarządu, zbierając pogłębione informacje na temat doświadczeń LGD w realizacji działań komunikacyjnych w latach 2009-2015.

Wywiady grupowe (FGI)

Tak jak w przypadku wywiadów indywidualnych, tak i tutaj wywiady przeprowadzone były ze specyficzną grupą mieszkańców gmin wchodzących w skład obszaru LGD, mianowicie z członkami Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej. W ramach wywiadów zebrano pogłębione informacje na temat obszaru, działalności LGD, a także wypracowano szereg informacji dotyczących kolejnych rozdziałów LSR 2016-2022. Należy uznać, że spotkania miały charakter ekspercki, ale z udziałem mieszkańców.

W formie MINI FGI (uczestniczyło w nich 4-6 osób, które miały więcej czasu na wypowiedź i silnie angażowały się w dyskusję) przeprowadzono dyskusje z grupami przedsiębiorców i przedstawicielami instytucji pomocowych (PUP) oraz przedstawicielami samorządów (m.in. Starostwa Powiatowego w Świdniku). W ramach tych wywiadów zebrano pogłębione informacje w zakresie: potrzeb i opinii grupy przedsiębiorców na temat uczestnictwa w ramach wdrażanej strategii oraz obszarów problemowych i skutecznych instrumentów komunikowania z grupami defaworyzowanymi.

Spotkania eksperckie

Przeprowadzono spotkania eksperckie z grupą roboczą ds. LSR, w skład której weszli: ekspert, pracownicy biura LGD oraz przedstawiciele każdej z 5 gmin, wyłonieni na etapie prowadzenia konsultacji społecznych w gminach. W ramach panelów były podsumowywane informacje zebrane i opracowane w trakcie pisania kolejnych części LSR.

Ankieta online

W ramach badań ankietowych mieszkańcy, którzy nie mieli możliwości wzięcia udziału w konsultacjach, mogli wyrazić swoje zdanie na temat planu komunikacyjnego, monitoringu i ewaluacji LSR oraz kryteriów wyboru projektów. Dzięki zastosowaniu tego narzędzia, ułatwiona została możliwość włączenia się mieszkańców w przygotowanie LSR. Ankiety były zamieszczone na stronie LGD, a informacje o możliwości ich wypełnienia były rozsyłane drogą e-mailową oraz przekazywane poprzez bezpośrednie kontakty z mieszkańcami i przedstawicielami różnych instytucji i organizacji, a także przez strony internetowe poszczególnych Urzędów Gmin.

Konsultacje online

Konsultacje były przeprowadzone po wypracowaniu kolejnych elementów LSR, tak aby przedostatnia wersja wypracowana na podstawie zebranych danych z innych metod konsultacyjnych oraz pracy eksperckiej, była również poddana ocenie przed złożeniem LSR w konkursie na jej wybór. Dzięki temu, możliwe było zebranie uwag do dokumentów już opracowanych i stworzenie w pełni uspołecznionej Strategii.

Ponadto należy zaznaczyć, że przez cały okres przygotowywania strategii było **otwarte biuro LGD**. Dzięki temu, w trakcie tworzenia strategii pracownicy mogli prowadzić z mieszkańcami obszaru LSR **konsultacje indywidualne**.

10

Osoby, które chciały indywidualnie uzyskać informacje lub wziąć udział w tworzeniu LSR w inny sposób, mogły to uczynić za pośrednictwem telefonu, maila i/lub wizytując siedzibę LGD. Dzięki temu, zainteresowane strony mogły z powodzeniem wybrać jak najbardziej optymalną dla siebie metodę zaangażowania się w opracowanie LSR 2016-2022.

2.2 Opis etapów przygotowania LSR z udziałem społeczności lokalnej

Przed przystąpieniem do prac nad strategią upubliczniono „Plan włączenia społeczności”, poprzez umieszczenie na stronie internetowej LGD.

Zasady konsultacji społecznych, dostosowano do lokalnych warunków, w których funkcjonuje LGD i prowadzono je w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły.

Prace przygotowawcze do przeprowadzenia konsultacji społecznych strategii na lata 2016-2022:

- 1) Powołanie grupy roboczej ds. LSR
- 2) Opracowanie planu pracy
- 3) Promocja procesu konsultacji
- 4) Zbieranie danych statystycznych o bieżącej sytuacji w gminach
- 5) Konsultacje społeczne w zakresie:
  - Diagnostyka i analiza SWOT
  - Określenie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania
  - Opracowanie zasad wyboru operacji i kryteriów wyboru
  - Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji
  - Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR
- 6) Opracowanie i zredagowanie Strategii.
- 7) Przedstawienie strategii do uchwalenia przez WZC.

Tabela nr 5. Opis działań partycypacyjnych na każdym etapie przygotowania LSR.

Etap	Rodzaj podjętych działań	Opis podjętych działań	Grupa docelowa
Diagnostyka i analiza SWOT	ankiety badawcze wywiady indywidualne IDI wywiady grupowe FGI (w tym mini FGI) spotkania / warsztaty konsultacyjne spotkania ekspertów konsultacje online	W ramach diagnostyki i analizy SWOT zebrano informacje poprzez zastosowanie wielu metod i technik. Dzięki temu uwzględniono zdanie wszystkich sektorów partnerstwa LGD, a także „zwykłych mieszkańców” i osób defaworyzowanych. W pierwszej kolejności przeprowadzono badania terenowe (ankiety badawcze), wywiady IDI i FGI. W dalszej kolejności przeprowadzono warsztaty konsultacyjne, spotkanie ekspertów, oraz uruchomiono konsultacje online.	a) sektor gospodarczy b) sektor publiczny c) sektor społeczny d) mieszkańcy obszaru LGD e) reprezentanci grup defaworyzowanych ze względu na rynek pracy oraz wiek
Określenie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania	ankiety badawcze wywiady indywidualne IDI wywiady grupowe FGI (w tym mini FGI) spotkania / warsztaty konsultacyjne spotkania ekspertów konsultacje online	W ramach określania celów i wskaźników zebrano informacje poprzez zastosowanie wielu metod i technik. Dzięki temu uwzględniono zdanie wszystkich sektorów partnerstwa LGD, a także „zwykłych mieszkańców” i osób defaworyzowanych. W pierwszej kolejności przeprowadzono badania terenowe (ankiety badawcze), wywiady IDI i FGI. W dalszej kolejności przeprowadzono warsztaty konsultacyjne i spotkanie eksperckie. Ostatnim etapem były konsultacje online i kolejne spotkanie eksperckie.	sektor gospodarczy sektor publiczny sektor społeczny mieszkańcy obszaru LGD reprezentanci grup defaworyzowanych ze względu na rynek pracy oraz wiek
Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru	ankieta online otwarte spotkania konsultacyjne w biurze LGD wywiad grupowy (FGI) spotkanie ekspertów konsultacje online	W pierwszej kolejności udostępniono na stronie LGD oraz urzędów gmin ankietę internetową oraz e-mailowo rozesłano do członków LGD ankietę w wersji elektronicznej. Dzięki ankietom udało się zebrać opinie mieszkańców na temat zasad sprawiedliwej oceny i preferowanych kryteriów wyboru operacji. Ponadto ankietowani mogli zgłosić swoje propozycje kryteriów. Następnie mieszkańcy obszaru zostali zaproszeni do wzięcia udziału w otwartych spotkaniach konsultacyjnych w biurze LGD.	a) sektor gospodarczy b) sektor publiczny c) sektor społeczny d) mieszkańcy obszaru LGD e) reprezentanci grup defaworyzowanych ze względu na rynek pracy oraz wiek

12

Melgiew	506	527	526	999	1035	1056
Piaski	630	660	659	1539	1559	1579
Rybczewice	253	255	262	611	623	616
Trawniki	494	500	505	1138	1160	1209
Razem	2369	2446	2479	5547	5638	5738

Najmniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, co stanowi 15,5% w stosunku do mieszkańców obszaru LGD. Poziom utrzymuje się podobnie do lat ubiegłych.

Tabela nr 10. Liczba mieszkańców obszaru LSR w wieku przedprodukcyjnym, źródło: BDL.

Gmina	w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej					
	mężczyźni			kobiety		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Milejów	723	700	696	745	735	722
Melgiew	825	831	821	797	805	790
Piaski	771	767	755	793	780	790
Rybczewice	233	243	241	233	227	226
Trawniki	777	744	726	734	712	686
Razem	3329	3285	3302	3302	3259	3214

3.2 Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup

Szczególnie istotne grupy z punktu widzenia realizacji LSR zostały zdefiniowane na podstawie badań własnych LGD, przeprowadzonych konsultacji oraz danych i analiz ujętych w diagnozie. Wyodrębniono następujące grupy:

- 1) Mieszkańcy
- 2) Przedsiębiorcy
- 3) Organizacje pozarządowe
- 4) Grupy defaworyzowane:
  - a) bezrobotni: do 29 roku życia, osoby po 50 roku życia, długotrwale bezrobotni
  - b) mieszkańcy miejscowości peryferyjnych
  - c) seniorzy
  - d) dzieci i młodzież
  - e) korzystający z ośrodków pomocy społecznej

Na obszarze LGD „Dolina Giełczwi” zidentyfikowano pięć grup defaworyzowanych.

Bezrobotni: młodzież do 29 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne.

Bezrobotnie ludźmi młodymi jest jednym z najtrudniejszych zjawisk występujących na rynku pracy. Obecnie największe problemy z znalezieniem pracy mają ludzie młodzi do 29 roku życia, w związku z tym ich okres poszukiwania pracy po zakończeniu nauki uległ znaczącemu wydłużeniu. Młodym szczególnie trudno znaleźć pracę, bo nie mają doświadczenia zawodowego ani stażu pracy. A ukończona szkoła nie zawsze jest gwarancją nabycia umiejętności i kwalifikacji. Ciężką możliwością dla młodych ludzi rozpoczynających karierę zawodową może być założenie własnej działalności gospodarczej i rozpoczęcie pracy na własny rachunek. Należy podkreślić zalety takiego zatrudnienia, a mianowicie cenioną w szczególności przez osoby młode niezależność i nieremowany czas pracy. Powodami do zakładania własnej firmy jest przede wszystkim brak pracy lub problemy z znalezieniem zatrudnienia w zawodzie, a także chęć poprawy własnej sytuacji finansowej.

Osoby powyżej 50 roku życia znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Z jednej strony w bliskiej perspektywie mają przejście na emeryturę, a z drugiej strony ze względu na swój wiek mają problemy z znalezieniem bądź zmianą pracy. Stanowią znaczący odsetek wśród osób bezrobotnych, a ich liczba w ostatnich latach systematycznie rośnie. Często są to osoby długotrwale bezrobotne, o niskiej aktywności zawodowej i niskiej motywacji do nabywania nowych umiejętności. Głównymi przyczynami bezrobocia wśród osób w wieku 50+ jest przekonanie pracodawców o ich mniejszej wydajności pracy, szybkim odchodzeniu na emeryturę, braku opanowywania nowych technologii, czy większym koszcie utrzymania takiego pracownika. Najistotniejszą przyczyną dezaktywacji osób 50+ są negatywne stereotypy dotyczące efektywności ich pracy, które przejawiają się

17

w przeświadczeniu, iż zaawansowany wiek wiąże się bez wątpienia z obniżeniem zdolności do pracy i jej wydajności, z pogarszającym się stanem zdrowia i kondycji fizycznej, co w konsekwencji prowadzi do niskiej oceny własnych sił i umiejętności. Kolejną przyczyną dezaktywacji są zbyt niskie i nieaktualne kwalifikacje pracowników 50+ ograniczające ich możliwości utrzymania się na rynku pracy, w szczególności z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz znajomości języków obcych, jak również brak motywacji do rozszerzania i aktualizacji posiadanej wiedzy i umiejętności. Dla osób bezrobotnych LSR przewiduje działania aktywizujące oraz daje możliwość pozyskania środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Ponadto, LGD będzie premiować przedsiębiorców, którzy stworzą miejsce pracy dla osoby z grupy defaworyzowanej wskazanej w LSR.

Mieszkańcy z miejscowości peryferyjnych

Miejscowości peryferyjne to miejscowości poza gminne. Teren LGD to obszary wiejskie wewnętrznie bardzo różnorodne, dzielą się na małe i duże wsie. W miejscowościach gminnych znajdują się wszelkie instytucje państwowe, kulturalne, czy sportowe, do których często osoby mieszkające poza miejscowością gminną mają utrudniony dostęp. Główną przyczyną jest odległość, czas dojazdu oraz brak połączeń komunikacji autobusowej. Mieszkańcy miejscowości poza gminnych, w tym dzieci, młodzież i seniorzy mają utrudniony dostęp do korzystania z infrastruktury kulturalnej czy sportowej. Często bywa, że osoby chcące skorzystać z ofert GOK, czy MCK nie mają takiej możliwości, ogranicza ich odległość. Osobom mieszkającym poza granicami miejscowości gminnych powinniśmy stworzyć, jak najatrakcyjniejszą ofertę rekreacyjną, kulturalną, czy sportową, która pozwoli zaktywizować społeczeństwo z miejscowości peryferyjnych. Operacje realizowane w ramach LSR będą brały pod uwagę działania dotyczące aktywizacji tych osób, ale również ułatwienie im dostępu do infrastruktury i oferty społecznej.

Seniorzy

Jest to grupa, której liczebność ma charakter wzrostowy, choć nadal nie jest odpowiednio doceniana. Standardowo faworyzuje się młodość, energię, nie zauważając ogromnego potencjału osób starszych, których w starzejącym się społeczeństwie (w tym w społeczeństwie na obszarze LGD) przybywa w szybkim tempie. Seniorzy są to osoby, które dysponują zazwyczaj większą ilością wolnego czasu (często emeryci), dużym doświadczeniem w różnych dziedzinach (czy to zawodowym, czy dotyczącym tradycji, kultury, rolnictwa), bardzo często wielką energią i zapałem, które należy pomóc im zidentyfikować, uświadomić i spożytkować. Seniorzy nie tylko powinni otrzymać ofertę pozytywnego i atrakcyjnego spędzania wolnego czasu (nauka, sport i rekreacja), ale powinno się pracować nad wykorzystaniem ich potencjału, energii, wiedzy i doświadczenia dla rozwoju gospodarczego i społecznego regionu (rozwój przedsiębiorczości, działania społeczne na rzecz rozwoju miejscowości). Operacje realizowane w ramach LSR będą brały pod uwagę działania dotyczące aktywizacji tych osób, ale również ułatwienie im dostępu do infrastruktury i oferty społecznej.

Dzieci i młodzież

Grupą docelową, do której skierowane będą działania LSR, są dzieci i młodzież. Niezależnie od tego z jakiej grupy społecznej pochodzą i gdzie mieszkają, wszędzie ich potrzeby są podobne i najlepiej jeśli przynajmniej część z nich byłaby zaspakajana blisko miejsca zamieszkania. Młodsze dzieci powinny mieć place zabaw, przeznaczone dla nich tereny sportowo-rekreacyjne, świetlice i miejsce spotkań oraz ofertę wysokiej jakości zajęć sportowych, edukacyjnych i kulturalnych. Faktem jest, że duża liczba dzieci i młodzieży nie może korzystać z oferty. Wynika to głównie z powodów logistycznych, utrudniony dojazd do pobliskich miast Lublina, Świdnika, czy Łęcznej. Autobusy aglomeracyjne kursują bardzo rzadko, a do większości miejscowości w ogóle. W efekcie wiele dzieci bardzo rzadko (lub w ogóle) korzysta z możliwości, które oferują pobliskie miasta. Trzeba im zatem zapewnić odpowiednią ofertę na miejscu. Operacje realizowane w ramach LSR będą brały pod uwagę działania dotyczące aktywizacji dzieci i młodzieży, ale również ułatwienie im dostępu do oferty i infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i społecznej.

Korzystający z ośrodków pomocy społecznej

Mimo, że ubóstwo na obszarze LGD nie stanowi bardzo poważnego problemu, to jednak istnieje. Według stanu na 31.12.2014r., zasięg korzystania z pomocy społecznej dla obszaru LGD wynosi średnio 7,1%. Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej przedstawiają tabelę nr 20-22.

Działania przewidziane w LSR będą skierowane do takich osób, w szczególności poprzez ich aktywizację (młodzież i dorośli), a także do dzieci (aktywność społeczna, edukacja, dostęp do kultury i technologii), aby nie powiały one zachowań i modeli życia prowadzących do wykluczenia społecznego. LSR będzie wspierać osoby z tej grupy poprzez ich aktywizację, udostępnianie środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz premiowanie firm z obszaru LGD, które będą takie osoby zatrudniać.

18

3.3 Przedsiębiorczość na obszarze LSR

Obszar LSR posiada charakter rolniczy o niewielkim stopniu uprzemysłowienia. Sferę gospodarczą z uwagi na rolniczy charakter obszaru można podzielić pomiędzy przemysłowość i usługi. Nieliczne, większe zakłady przemysłowe z branży produkcyjnej, znajdują się w gm. Melgiew (produkcja części do traktorów) i Trawniki (produkcja środków czystości). Podobnie jak i w całym województwie lubelskim dominuje sektor nieuspołeczniony, tworzący przed indywidualne gospodarstwa rolne. Według danych GUS użytki rolne zajmują 45 377 ha, tj. 80,37% powierzchni obszaru (56 454 ha), przy czym grunty orne stanowią aż 63,53% (35 866 ha). W strukturze zasiewów gruntów ornych na obszarze LSR dominują zboża. Wśród uprawianych zbóż największe znaczenie ma pszenica, do innych zbóż uprawianych należy także zaliczyć owies, pszenżyto oraz mieszanki zbóżowe.

Bardzo ważnymi uprawami na obszarze LSR są owoce oraz warzywa. Do upraw warzyw charakteryzujących się znaczną powierzchnią zasiewów zalicza się ziemniaki i pomidory oraz inne warzywa gruntowe. Największy obszar sadownicy (uprawa jabłek, czarnej porzeczki) znajduje się w gm. Rybczewice. Chów zwierząt gospodarskich na obszarze LSR nie jest rozpowszechniony, gdyż główny nacisk położony jest na produkcję roślinną.

W każdej z gmin z obszaru LGD zauważalny jest stały, choć nierównomierny rozwój przedsiębiorczości. Każdego roku przybywa podmiotów gospodarczych, w szczególności prowadzących przez osoby fizyczne.

Ogółem na terenie obszaru działania LGD w systemie REGON zarejestrowanych było na koniec 2014 r. 2451 podmiotów gospodarczych, w tym 76,7% (1881) należy do sektora prywatnego, w tym aż 65,4% (1603) stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym stanowią na obszarze LSR 6,86 (najwięcej w gminie Melgiew i Piaski), zaś w skali kraju jest to 12,2 osób (dane GUS, stan na 31.12.2014 r.).

Na całym obszarze dominują mikro- i małe przedsiębiorstwa. Zaletą takiej struktury przedsiębiorstw na obszarze LSR, jest brak uciążliwości dużego przemysłu na środowisko, dzięki czemu jest atrakcyjnym terenem rekreacyjnym i przyjaznym do zamieszkania (co potwierdzają pozytywne procesy migracji – wg BDL, stan na 31.12.2014 r.). Główny przedmiot działalności gospodarczej tych podmiotów to usługi handlowe, transportowe, budowlane i naprawy pojazdów.

Tabela nr 11. Podmioty gospodarcze wpisane do REGON wg PKD 2007, źródło: Dane z urzędów gmin wygenerowane z CEiDGz 09.2015

Sekcja	Ilość działalności					
	Milejów	Melgiew	Piaski	Rybczewice	Trawniki	
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	7	19	4	6	
B – Górnictwo i wydobywanie	0	0	3	0	2	
C – Przetwórstwo przemysłowe	26	80	59	12	21	
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	1	0	0	
E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	1	1	0	3	
F – Budownictwo	50	77	68	16	76	
G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	72	135	159	32	96	
H – Transport i gospodarka magazynowa	35	32	38	3	39	
I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	9	11	5	4	
J – Informacja i komunikacja	9	11	11	2	7	
K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7	11	17	2	10	
L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	5	0	1	
M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20	36	30	7	14	
N – Działalność w zakresie usług administracji i działalności wspierającej	4	13	21	2	8	
P – Edukacja	2	6	6	0	2	
Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15	9	15	2	9	

19

	4	4	4	0	3
R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją					
S – Pozostała działalność usługowa	11	9	24	2	9
Liczba działalności w każdej z gmin	269	441	492	91	310
Łącznie dla obszaru LSR	1603				

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych działających na terenie LSR należą m.in.:

- CBM Polska Sp. z o.o. – produkcja maszyn rolniczych, części zamiennych do traktorów, zatrudnia ponad 300 osób (gm. Melgiew);
- Nicols Poland Sp. z o.o. – produkcja środków utrzymania czystości, zatrudnia ponad 600 osób (gm. Trawniki);
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piaskach (gm. Piaski);
- Stryjno Sad Sp. z o.o. w Kawęczynie (gm. Piaski);
- A.J. Motyl - Przedsiębiorstwo przetwórstwa rolno-spożywczego (gm. Piaski);
- Piekarnia i cukiernia Grela (gm. Melgiew);
- Kampol-Fruit w Milejowie – produkcja mrożonek, koncentratów i przecierów (gm. Milejów).

Na obszarze LSR działają nieliczne przedsiębiorstwa społeczne. Mamy zarejestrowane 3 spółdzielnie społeczne, z czego dwie od niespełna roku prowadzą działalność w Melgwie (3 kwadraty, Simplus). Trzecia spółdzielnia społeczna „Inicjatywa” działa już od 2011r. w Bystrzejowicach Trzećich (gm. Piaski) i prowadzi działalność w zakresie gospodarki odpadami oraz prace remontowo-budowlane.

W oparciu o wywiady grupowe przeprowadzone z przedsiębiorcami, jako kluczowe branże rozwojowe na obszarze LSR wskazano następujące:

Odnowialne źródła energii (OZE)

Rozwój produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest nieuniknionym procesem, będącym odpowiedzią na wzrost gospodarczy oraz nadmierną emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Potencjał naturalny obszaru LSR oraz jego rolniczy charakter stwarzają dogodne warunki do rozwoju energetyki słonecznej i wiatrowej, a także upraw roślin energetycznych oraz produkcji energii z odpadów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Doskonałe warunki solarne (uśonecznienie i natężenie promieniowania słonecznego) dla pozyskania energii słonecznej ze względu na swoje położenie posiada gmina Rybczewice.

O potencjale obszaru LSR w zakresie rozwoju branży OZE świadczy znaczna liczba instalacji rozproszonych: Piaski, Rybczewice, Melgiew (kolektory), Trawniki (fotowoltaika).

W kontekście powierzchni gruntów ornych możliwości do przeznaczenia na cele biogazowni – zdecydowana większość obszaru LSR posiada bardzo dobre perspektywy rozwoju. Na obszarze działają już jedna biogazownia w Siedliszczach, gm. Piaski. Wytwarzanie tam biogazu odbywa się w procesie rozkładu biomasy pochodzenia rolniczego. Substratem jest wsad roślinny – kukurydza, pochodząca z upraw okolicznych gospodarstw, a także dodatek serwatki i gnojowicy z Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Piaskach.

Kolejne biogazownie planowane są w gminie Milejów, Trawniki i Piaski. W gminie Milejów zostanie powstanie bioelektrociepłownia wraz z zespołem instalacji hybrydowych. Do zasilania biogazowni jako substrat zostanie wykorzystany największy potencjał Milejowa, tzn. odpady przetwórstwa owocowo-warzywnego (wytoki jabłek, buraka ćwikłowego, młota z pomidorów).

W ramach środków dostępnych dla beneficjentów LGD z PROW 2014-2020 nie będzie można bezpośrednio wspierać inwestycji w energetykę odnawialną. Pomoc finansowa będzie jednak dostępna ze środków RPO WL 2014-2020, tj. Osi Priorytetowej IV Energia przyjazna środowisku oraz Osi Priorytetowej V Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, których istotnym celem będzie wsparcie wykorzystania OZE, wzrostu efektywności energetycznej, co przyczyni się do zmniejszenia emisji CO2 i realizacji zobowiązań wynikających z pakietu klimatyczno-energetycznego.

Branża rekreacyjno-turystyczna

20

objętych. Ponadto, mieszkańcy wielu miejscowości periferijnych nadal odczuwają brak takich miejsc wspólnych spotkań w swoich miejscowościach lub utrudniony dostęp do obiektów znajdujących się w miejscowościach gminnych.

Sieć biblioteczna na terenie LSR liczy obecnie 7 placówek oraz 8 filii. Najwięcej podmiotów zlokalizowanych jest w gminie Piaski i Milejów.

- 1) Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach (filie w Bystrzejowicach, Gardzienicach i Woli Piaseckiej)
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Melgwi (filie w Krępcu i Krzesimowie)
- 3) Gminna Biblioteka Publiczna w Rybczewicach
- 4) Biblioteka w Gminnym Ośrodku Kultury w Trawnikach
- 5) Biblioteka Publiczna w Biskupicach
- 6) Biblioteka Publiczna w Olesnikach
- 7) Gminna Biblioteka Publiczna w Milejowie (filie w Białce, Łańcuchowie i tysolajach)

Na jedną placówkę biblioteczną na terenie LSR przypada 2945 mieszkańców i jest to wskaźnik korzystniejszy niż średnia dla województwa lubelskiego, która wynosi – 2918 osób /placówkę biblioteczną. Kolejnym wskaźnikiem określającym poziom czytelnictwa na terenie LSR jest liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców (dla LSR jest to wartość 129,6), który jest niższy niż średnia dla województwa. Wartość wskaźnika „księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności” dla obszaru LSR wynosi 2412 woluminów natomiast na 1 czytelnika przypada blisko 19 (18,7) wypożyczeń księgozbioru (najwięcej wypożyczeń notuje gm. Melgiew) – (dane z BDL za 2014 r.)

Infrastruktura sportowa

Na terenie LGD są 22 boiska sportowe, niektóre z nich wymagają przebudowy, czy modernizacji, 5 Orlików, 4 hale sportowe i jeden basen na terenie gminy Melgiew. Infrastruktura sportowa jest bardzo ważna dla mieszkańców i cieszy się coraz większym powodzeniem wśród dzieci, młodzieży, a także dorosłych oraz seniorów.

Tabela nr 17. Dane o infrastrukturze sportowej na obszarze LSR, źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędów gmin, IX.2015r.

infrastruktura sportowa na terenie danej gminy	Milejów	Melgiew	Piaski	Rybczewice	Trawniki	Razem
Boiska sportowe	3	7	6	1	5	22
Orlik	2	1	1	1	0	5
Hala sportowa	2	1	1	0	0	4
Basen	0	1	0	0	0	1

Infrastruktura techniczna

Zasoby mieszkaniowe:

Na terenie LSR znajduje się ponad 14 tys. mieszkań (dane z GUS, stan na 31.12.2014r.), najwięcej w gm. Piaski (3714) i Milejów (3182), najmniej w gm. Rybczewice (1483). Średnio 80% mieszkań ma dostęp do instalacji wodociągowej, ok. 64% do łazienki oraz zaledwie niecałe 60% do instalacji centralnego ogrzewania. Brak centralnego ogrzewania oraz wodociągowej stanowi zagrożenie dla środowiska, wynikające z odprowadzania ścieków do gruntu oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych. Świadczy to również o niskiej jakości życia mieszkańców obszaru LGD.

Sieć wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa:

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminach obszaru LSR w 2014 r. wyniosła 685,2 km, od 2007 r. wzrosła ona o niepełną 20%. Poniższa tabela przedstawia odsetek ludności korzystających z sieci instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazu. Dostęp do urządzeń sieciowych jest na średnim poziomie, najwięcej mieszkańców obszaru korzysta z sieci wodociągowej średnio 89,1% ludności, z sieci kanalizacyjnej 15,62%, a gazowej 11,64%.

Tabela nr 18. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w gminach obszaru LSR, źródło: dane GUS.

Gmina	ogółem					
	wodociąg		kanalizacja		gaz	
	2007	2014	2007	2014	2007	2014
	%	%	%	%	%	%
Milejów	64,0	98,6	22,1	23,4	1,5	1,6
Melgiew	70,6	92,8	0,0	1,7	41,7	48,7
Piaski	61,6	79,0	19,9	20,9	4,3	7,9

25

Rybczewice	76,2	85,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Trawniki	87,2	90,0	5,9	32,1	0,0	0,0
Średnio dla obszaru LSR	71,92	89,1	9,58	15,62	9,5	11,64

W sieć kanalizacyjną nie jest wyposażona gmina Rybczewice, natomiast pod względem wyposażenia sieć wodociągowa najslabiej wypada gm. Piaski. Zmiany w wyposażeniu ludności w sieci instalacji następują relatywnie wolno.

Sieć dróg

Na terenie LSR istnieje stosunkowo dobrze rozbudowana sieć dróg. Przez teren LGD przebiegają 2 drogi krajowe S17 biegnąca z Warszawy przez Lublin oraz Zamość do granicy z Ukrainą, oraz droga krajowa nr 12 – w kierunku Chełma. Przez teren LSR biegną też drogi wojewódzkie: 829, 836, 837, 838 oraz dobrze rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych. Jakość dróg na terenie LGD oraz infrastruktury drogowej w ostatnich latach znacznie się poprawiła, dzięki inwestycjom drogowym realizowanym samodzielnie przez gminy lub w partnerstwie z powiatami, często przy współfinansowaniu ze środków UE. Należy zaznaczyć, że podczas konsultacji społecznych mieszkańcy zgłaszali jednak zły stan dróg czy połączeń komunikacyjnych, głównie w miejscowościach periferijnych.

3.6 Problemy społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk

Mimo dużego zróżnicowania skali i charakteru, do wspólnych problemów społecznych całego obszaru LSR należy zaliczyć:

- 1) **starzenie się społeczeństwa** – obszar 5 gmin LSR charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk demograficznych charakterystycznych dla całego województwa i kraju. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym stanowi blisko 1/5 mieszkańców obszaru LSR (19,6%).
- 2) **rozluźniająca się więź społeczna** z powodu: postępującej technicyzacji i wpływu mediów, zwiększonej mobilności głównie ludzi młodych, ograniczenia czasu spędzanego w przestrzeni sąsiedzkiej/publicznej i zaniku więzi sąsiedzkiej, nastawienia na karierę zawodową, znacznego osłabienia tożsamości kulturowej, a tym samym identyfikacji jednostek z zamieszkanym obszarem i lokalną społecznością, osłabienia relacji międzypokoleniowych.
- 3) **wykluczenie społeczne** ze względu na ubóstwo, bezrobocie, czy nawet ograniczony dostęp mieszkańców miejscowości periferijnych do infrastruktury i usług.

Tabela nr 19. Struktura ludności według wieku ukazująca tendencje w latach 2012–2014, źródło: GUS

Gmina	Ludność w wieku								
	przedpr odukcyj nym	Produkc yjnym	poproduk cyjnym	na dzień 31.12.2012 r.			na dzień 31.12.2013 r.		
				przedpr odukcyj nym	produkc yjnym	poproduk cyjnym	przedpr odukcyj nym	produkc yjnym	poproduk cyjnym
Milejów	1 824	5 806	1 746	1 755	5 807	1 765	1 731	5 792	1 805
Melgiew	1 942	5 745	1 505	1 962	5 799	1 562	1 939	5 829	1 582
Piaski	1 953	6 559	2 169	1 916	6 523	2 219	1 879	6 523	2 238
Rybczewice	597	2 145	864	574	2 152	878	568	2 134	878
Trawniki	1 830	5 733	1 632	1 814	5 676	1 660	1 754	5 634	1 714
Ogółem obszar LSR	8 146	25 988	7 916	8 021	25 957	8 084	7 871	25 912	8 217

W ostatnich latach stale rosła liczba osób korzystających z różnych form pomocy na obszarze LSR, dopiero w ostatnim roku (2014) odnotowano niewielki, bo zaledwie 4,6% spadek.

Wsparcia potrzebują zarówno osoby długotrwale bezrobotne, jak również osoby starsze, niepełnosprawne, przewlekle chore i rodziny wielodzietne.

26

Na terenie LSR funkcjonują następujące instytucje świadczące usługi z zakresu pomocy społecznej:

- 1) Ośrodki Pomocy Społecznej - cztery gminne i jeden miejski, które mają za zadanie zapobieganie problemom bezrobocia, ubóstwa, patologii;
- 2) Domy Pomocy Społecznej – w Wygnanowicach (gm. Rybczewice) i w Krzesimowie (gm. Melgiew);
- 3) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Melgwi;
- 4) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Milejowie, które prowadzi dwie placówki: Środowiskowy Dom Samopomocy PSOUU oraz Zespół Terapeutyczno-Rehabilitacyjny;
- 5) Klub Integracji Społecznej w Piaskach;
- 6) Placówka Opieki nad Dzieckiem i Rodziną „Nasz Dom” w Rybczewicach Drugich (Jedyna na obszarze LSR całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza o charakterze socjalizacyjnym. Ośrodek opiekuje się obecnie 13 wychowankami w wieku od 11 do 21 lat);
- 7) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kozicach Dolnych (gm. Piaski);
- 8) Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Majdanie Kozic Dolnych (gm. Piaski)
- 9) Spółdzielnie społeczne: "Spółdzielnia Umiejętności i Rozwoju" Spółdzielnia Socjalna (Trawniki), "INICIATYWA" Spółdzielnia Socjalna (Piaski).

Na obszarze LSR nie funkcjonują schroniska, noclegownie i jadłodajnie dla bezdomnych, jednak w sąsiadującym Lublinie takich obiektów działa kilkanaście (13), zaś w Świdniku - dwa.

Problemem, który podnoszono podczas spotkań z mieszkańcami w ramach konsultacji społecznych jest **ubóstwo na obszarze LSR**. Problem dotyczy nie tylko pojedyncze osoby, ale całe gospodarstwa domowe. Ubóstwo, wiąże się z problemami osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych, długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, osób starszych, którzy nie rozwiązują swoich problemów ze względu na ubóstwo (brak środków na zakup leków, żywności, opłaty mieszkaniowe). Często rodziny wielodzietne lub niepełne nie radzą sobie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Brak wykształcenia, bieda, alkoholizm, niezaradność życiowa powoduje uzależnienie od pomocy społecznej.

Tabela nr 20. Liczba osób objętych opieką społeczną na obszarze LSR, źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędów gmin, IX.2015

	Milejów	Melgiew	Piaski	Rybczewice	Trawniki	Razem
Liczba osób objętych opieką społeczną w 2014 roku	459	770	876	297	518	2 920
% w stosunku do mieszkańców	5,0	8,4	8,2	8,2	5,6	7,1

Opieka społeczna w 2014 roku łącznie objęła 2 920 osób z terenu LSR. Najwięcej osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców było w gminach Melgiew, Piaski i Rybczewice, zaś najmniej w gminie Trawniki.

Tabela nr 21. Liczba rodzin/gospodarstw korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego, źródło: GUS

Gmina	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci			Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Milejów	398	365	339	283	295	272
Melgiew	333	313	291	263	275	265
Piaski	417	425	429	301	301	280
Rybczewice	141	132	123	126	114	89
Trawniki	480	440	387	292	305	325
Ogółem obszar LGD	1769	1675	1569	1265	1290	1231

Liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej nieznacznie wzrosła w gminie Trawniki, od 2012 nastąpił wzrost o 11,3%, co w głównej mierze spowodowane jest wzrostem bezrobocia. W pozostałych gminach ta liczba utrzymuje się na podobnym poziomie lub obniżyła się nawet o 29,3% (w gm. Rybczewice).

27

Zauważalne jest, iż mimo wzrostu liczby gospodarstw (gm. Trawniki) korzystających z pomocy społecznej kwoty udzielonych świadczeń społecznych nie zwiększyły się. W większości osoby zgłaszające się do Ośrodków Pomocy Społecznej to osoby, które faktycznie znajdują się w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela nr 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminach w 2014 r., źródło: dane z gminnych OPS

Powody przyznania pomocy społecznej w gminach w 2014 r.	Milejów [os.]	Melgiew [os.]	Piaski [os.]	Rybczewice [os.]	Trawniki [os.]
ubóstwo	705	488	544	180	733
sieroctwo	0	0	60	1	0
bezdomność	2	5	1	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	2	263	234	72	308
bezrobocie	443	453	522	107	562
niepełnosprawność	192	215	270	72	214
długotrwała lub ciężka choroba	113	86	198	111	158
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (rodziny niepełne i wielodzietne)	216	85	378	119	29
przemoc w rodzinie	50	0	8	0	0
alkoholizm	100	49	61	0	53
narkomania	0	0	1	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	7	10	4	5

3.7 Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR

Diagnoza obszaru LGD „Dolina Giełczwi” wskazuje, że jego cechy spójne:

a) **wynikają z zasobów rolnych – rolniczy charakter gmin.**

Gminy objęte strategią mają typowo rolniczy charakter i ogólnie dobre warunki naturalne dla produkcji rolniczej – od upraw polowych i sadownictwa do rozwoju specjalistycznych gospodarstw na bazie tych produktów.

Rolnictwo stanowi dla dużej części mieszkańców główne źródło utrzymania. Przeważają gospodarstwa rolne o małej powierzchni gruntów. Sytuacja taka może być korzystna dla rozwoju rolnictwa ekologicznego – produkcji zdrowej żywności oraz upraw ekologicznych. Istotny walor obszaru LSR, to znane w regionie zagłębie owocowo-warzywne (Strzyżów, Milejów). Duża ilość pól rolnych i pozostałości po produkcji rolnej sprzyja rozwijaniu energetyki pochodzącej ze źródeł odnawialnych – wytwarzaniu energii z biogazu i biomasy. Na terenie gminy Piaski funkcjonuje gospodarstwo rolne w Siedliszczkach (woj. lubelskie) powstała w 2011 roku. Jej właścicielem jest Wikana Bioenergia Sp. z o.o. Byłoby powstanie w trakcie fermentacji zasila układ kogeneracyjny o mocy 0,999 MW energii elektrycznej i 1,040 MW energii cieplnej. Roczna ilość wyprodukowanej energii elektrycznej, to 7,876 GWh, a cieplnej 9,199 GWh. Kolejne gospodarstwo mają powstać na terenie gmin Melgiew i Milejów.

b) **wynikają z uwarunkowań kulturowych i historycznych.**

Jednolitość kulturowa i historyczna obszaru LSR przejawia się w kultuowaniu podobnych tradycji i zwyczajów. Odbija się to poprzez działalność Kół Gospodyń Wiejskich, orkiestr dętych, zespołów ludowych, dożynki gminne, imprezy promujące produkty lokalne (Zacierca Trawnicka, Festiwal Flaków), rozwijanie lokalnego rękodzieła, dbałość o zabytki sakralne i świeckie. Obszar posiada żywe tradycje słowiarskie (Gród Słowiarski Choina Horodyszczce) i szlacheckie (Szlak Sobieskiego).

Równie ważnym elementem spójności obszaru są wspólne doświadczenia historyczne, świadczące o zaangażowaniu mieszkańców w walkę o odzyskanie niepodległości. Na obszarze LSR znajduje się wiele pomników upamiętniających wydarzenia historyczne (m.in. Dolina Krzyży).

c) **wynikają z uwarunkowań położenia obszaru LGD.**

Gminy na obszarze LGD znajdują się w obrębie dwóch powiatów – świdnickiego (4 gminy) i łączńskiego (1 gmina). Spójność przestrzenna terenu LSR wyraża się przede wszystkim przez relatywnie niewielką odległość od ośrodków miejskich (Lublin, Świdnik, Łęczna). Niemalże w centrum obszaru LGD umiejscowione jest miasto Piaski. Teren LGD ma dogodne połączenie komunikacyjne, z linią kolejową łączącą Lublin i Świdnik z Warszawą, a w kierunku wschodnim – z Kijowem i Łowem. Przez teren LSR przebiegają drogi krajowe nr 17 – biegnąca z Warszawy przez Lublin oraz Zamość do granicy z Ukrainą oraz droga krajowa nr 12 – w kierunku Chełma.

28

Celem projektu będzie ochrona tradycji i przekazów ustnych jako nośników niematerialnego dziedzictwa kulturowego obszaru partnerskich LSR, które odnoszą się do współcześnie praktykowanych zjawisk kulturowych przekazywanych z pokolenia na pokolenie. W ramach realizacji projektu przewiduje się następujące zadania:

- Odszukanie interesujących faktów historycznych, opowieści i legend odnoszących się do historii i tradycji obszaru partnerskich LGD.
Do realizacji tego zadania zostaną zaproszeni wszyscy mieszkańcy obszaru, głównie seniorzy, dzieci i młodzież szkolna, nauczyciele.
- Upowszechnienie zebranych interesujących faktów historycznych, opowieści i legend dzięki utrwaleniu ich w formie elektronicznej i zamieszczeniu na stronach internetowych partnerskich LGD (m.in. nagranie audiobooka) – materiał przygotowany w 3 wersjach językowych.
- Przeprowadzenie warsztatów dla przewodników/opowiadaczy lokalnych. Warsztaty wspólne dla uczestników z krajów partnerskich LGD. Wymiana dobrych praktyk.

Forma zaplanowanych działań włączających do udziału w projekcie różnych grup odbiorców, w tym dzieci, osób niepełnosprawnych i starszych posłuży nie tylko poznawaniu własnych korzeni kulturowych poprzez aktywny udział, ale również będzie sprzyjało integracji społecznej, międzypokoleniowej oraz promowaniu zasad tolerancji i szacunku.

Przedsięwzięcie DZIAŁAMY LOKALNIE

W ramach przedsięwzięcia wdrożonych zostanie 5 operacji z zakresu budowy, przebudowy, modernizacji i wyposażenia obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturalne o wartości 550.000,00 zł, co pozwoli na stworzenie miejsc spotkań i aktywizacji mieszkańców, 2 podmioty działające w sferze kultury otrzymają wsparcie o wartości 100.000,00 zł na realizację działań sprzyjających upowszechnianiu lokalnej kultury, historii i tradycji, zostanie zorganizowanych 5 warsztatów aktywizacyjnych dla społeczności lokalnej o wartości 50.000,00 zł. Ponadto, odpowiadając na potrzeby seniorów, zrealizowana zostanie 1 inicjatywa w zakresie integracji międzypokoleniowej i włączenia społecznego seniorów o wartości 50.000,00 zł, odbędzie się 15 spotkań informacyjno-konsultacyjnych z mieszkańcami oraz 100 podmiotów skorzysta z udzielonego przez Biuro LGD indywidualnego doradztwa.

5.2 Specyfikacja wskaźników

Każdy z rodzajów wskaźników przyjętych dla celów LSR na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania odpowiada bezpośrednio przyjętym celom szczegółowym oraz ogólnym. Wskaźniki spełniają kryteria S.M.A.R.T., tj. są: skonkretyzowane, mierzalne, akceptowalne, realne i terminowe.

W tabeli wskazano mierzalne, przejrzyste wskaźniki. Do każdego wskaźnika są podane źródła danych i okresy pomiaru, wartość bazowa oraz termin osiągnięcia wartości docelowych. Wskaźniki produktu mierzą fizyczne efekty (produkty usług) będące wynikiem pojedynczych operacji składających się na przedsięwzięcia.

Wskaźniki rezultatu zostały skonstruowane w taki sposób, aby dawały wprost informację o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wcielenia w życie danego przedsięwzięcia.

Wskaźniki oddziaływania służą ocenie osiągnięcia celów ogólnych strategii. Źródłem pomiaru będą dane zewnętrzne tj. dane statystyczne lub dane badań ewaluacyjnych. Wskaźniki te dobrane zostały w taki sposób, aby określały zmiany w środowisku makroekonomicznym i makrospołecznym LGD.

Wskaźniki oddziaływania mierzą konsekwencje poszczególnych operacji wykraczając poza bezpośrednie, natychmiastowe efekty dotyczące bezpośrednich beneficjentów oraz adresatów znajdujących się w otoczeniu.

W Regulaminie biura LGD oraz procedurze monitoringu i ewaluacji zapewniono mechanizmy właściwej kontroli jakości danych i walidacji statystycznej wskaźników w okresie wdrożenia LSR. W ramach biura LGD prowadzona będzie sprawozdawczość rzeczowa i finansowa oraz monitoring. Postęp osiągnięcia wartości wskaźników przedstawiany będzie w rocznych sprawozdaniach zamieszczanych do publicznej informacji.

Do szacowania wartości przyjętych wskaźników LSR wykorzystano – tam gdzie było to możliwe – doświadczenia z poprzedniego okresu programowania 2007-2013.

Informacje na potrzeby systemu monitoringu wskaźników pozyskane zostaną z kilku źródeł. W przypadku wskaźników oddziaływania te statystyk publicznych, ogólnodostępnych, czyli z danych GUS oraz z danych uzyskanych w badaniu ewaluacyjnym, ankietowym. Informacje do kontrolowania postępu w przypadku wskaźników produktu i rezultatu pozyskiwane będą bezpośrednio od beneficjentów wspartych w wyniku realizacji LSR.

Niektóre z zebranych przez LGD informacji będą wymagały przetworzenia w celu określenia wartości wskaźników.

Wskaźniki kluczowe

41

5.3 Tabela celów i wskaźników

Tabela nr 24. Cele i wskaźniki LSR

CEL OGÓLNY	ZROWNOWAŻONY ROZWOJ OBSZARU LSR UKIERUNKOWANY NA INNOWACYJNE DZIAŁANIA PROJEKTOLOGICZNE	jednostka miary	stan początkowy 2016 rok	plan 2023 rok	źródło danych / sposób pomiaru
1.1	CELE SZCZEGÓLNE				
1.2	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej przyjaznej środowisku i sprzyjającej turystyce aktywnej	procent	61,08%	65%	ankieta skierowana do mieszkańców obszaru
	Rozwój postaw i zachowań prozdrowotnych i proekologicznych	procent	61,08%	65%	ankieta skierowana do mieszkańców obszaru
	Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego				
W 1.0	Odszetek mieszkańców deklarujących zadowolenie z zamieszkania na obszarze LSR rozwijającym się z poszanowaniem naturalnych sposobów do 2023 r. wyniesie 65%	procent	61,08%	65%	ankieta skierowana do mieszkańców obszaru
	Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych				
w 1.1.A	liczba osób korzystających z nowopowstałych obiektów infrastruktury rekreacyjnej wyniesie min. 10.000 do 2023 r.	os.	0	10000	źródło danych / sposób pomiaru sprawozdania beneficjentów i dane LGD
w 1.1.B	liczba uczestników działań promocyjnych sieciowej oferty turystycznej	os.	0	600	dokumentacja i dane LGD
w 1.2.A	liczba osób korzystających z wdrożonych innowacji z zakresu ekologii, ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony zdrowia i aktywności fizycznej	os.	0	250	sprawozdania beneficjentów i dane LGD
w 1.2.B	liczba uczestników inicjatyw o charakterze edukacyjnym lub informacyjnym w zakresie ekologii i zdrowego trybu życia	os.	0	150	dokumentacja i dane LGD
	Wskaźniki produktu				
1.1.1	AKTYWNY WYPOCZYNEK				
	mieszkańcy, w tym dzieci i młodzież, mieszkańcy msc. peryferyjnych	liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej	jednostka miary	wartość	źródło danych / sposób pomiaru
		konkurs	szt.	0	8
					sprawozdania beneficjentów i dane LGD

43

W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT i diagnozy obszaru oraz konsultacji społecznych, wyodrębniono wskaźniki kluczowe dla realizacji strategii. Wskaźniki te zostały uwzględnione w kryteriach wyboru operacji otrzymującej najwyższą wagę punktową, tym samym mają determinujący wpływ na efekty wdrażania LSR. Ponadto wartość wskaźników kluczowych dla realizacji strategii koreluje z konstrukcją budżetu LSR.

Wskaźniki kluczowe dla Celu ogólnego 1:

- Wskaźnik oddziaływania W 1.0: Odszetek mieszkańców deklarujących zadowolenie z zamieszkania na obszarze LSR rozwijającym się z poszanowaniem naturalnych sposobów do 2023 r. wyniesie 65%
- Wskaźnik rezultatu w 1.1.A: liczba osób korzystających z nowopowstałych obiektów infrastruktury rekreacyjnej wyniesie min. 10 000 do 2023 r.
- Wskaźnik produktu: liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej

Wskaźniki kluczowe dla Celu ogólnego 2:

- Wskaźnik oddziaływania W 2.0.1: Wzrost wskaźnika przedsiębiorczości na obszarze LGD (liczba podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców)
- Wskaźnik rezultatu: liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) na obszarze LSR do 2023 r. wyniesie min. 27
- Wskaźnik produktu: liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa
- Wskaźnik produktu: liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa

Stan początkowy wskaźników z założenia ma przyjętą wartość zero, jednak beneficjent będzie zobowiązany do określenia wartości wskaźnika istniejącego w chwili rozpoczęcia projektu. Stan początkowy jednego wskaźnika oddziaływania został zaczerpnięty z danych GUS, pozostałe wskaźniki oddziaływania określono na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w maju 2016 r.

42

Przedsięwzięcie	Grupy docelowe	Sposób realizacji	nazwa	jednostka miary	wartość	źródło danych / sposób pomiaru
1.2.1	turyści, mieszkańcy, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	projekt współpracy	liczba zrealizowanych projektów współpracy w zakresie promocji sieciowej oferty turystycznej	szt.	0	sprawozdanie z realizacji projektu, dane LGD
	organizacje pozarządowe, mieszkańcy	konkurs	liczba wdrożonych innowacji w zakresie ekologii, ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony zdrowia i aktywności fizycznej	szt.	0	sprawozdania beneficjentów i dane LGD
	mieszkańcy, w tym dzieci i młodzież, mieszkańcy msc. peryferyjnych	aktywizacja	liczba inicjatyw o charakterze edukacyjnym lub informacyjnym w zakresie ekologii i zdrowego trybu życia	szt.	0	dokumentacja i dane LGD

44

iz pośrednio realizowane będą także cele zawarte w PROW 2014-2020 oraz cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych i Strategii Rozwoju Kraju do 2020. Celem działań jest ponadto utrwalenie i pogłębienie akceptacji i przychylności mieszkańców obszaru LSR dla istnienia samych funduszy oraz skutków ich działania w gminach.

Cel ogólny działań informacyjno-promocyjnych będzie realizowany poprzez wszystkie gminy tworzące LGD.

Cele szczegółowe:

- okresowe informowanie społeczności lokalnej o stanie realizacji LSR,
- bieżące informowanie o wszystkich ewentualnych zmianach w LSR,
- wsparcie potencjalnych beneficjentów w zakresie doskonalenia umiejętności przygotowania wniosków aplikacyjnych i pozyskiwania środków finansowych z UE,
- edukacja określonych grup docelowych włączonych w proces wdrażania LSR,
- popularyzowanie i promocja efektów realizacji projektów innowacyjnych,
- prezentacja sukcesów we wdrażaniu LSR.

Grupy docelowe:

Grupy docelowe, do których kierowane będą poszczególne działania komunikacyjne wynikają z LSR i jej celów ogólnych i szczegółowych.

Zaplanowane działania komunikacyjne oraz środki przekazu w szczególności sposób będą skupiać się na grupach docelowych przedsięwzięć realizowanych w ramach wdrażania LSR:

Osoby defaworyzowane ze względu na sytuację na rynku pracy – podejmowane działania komunikacyjne w szczególności będą nakierowane na dotarcie do osób defaworyzowanych. W związku z tym wykorzystane zostaną nie tylko działania informacyjne sensu stricto, ale również współpraca z instytucjami (PUP, OPS, szkoły i in.) dzięki którym dotarcie do tych osób będzie łatwiejsze, czyli instytucjami zajmującymi się osobami bezrobotnymi i/lub osobami z niekorzystną sytuacją finansową.

Przedsiębiorcy i osoby chcące podjąć działalność gospodarczą – jednym z głównych celów realizacji Strategii jest rozwój lokalnej gospodarki poprzez tworzenie miejsc pracy i rozwój lokalnych przedsiębiorców, dlatego podejmowane działania komunikacyjne będą kierowane szczególnie również do tej grupy.

Mieszkańców – ogół mieszkańców jest traktowany jako ważna grupa odbiorców niektórych działań komunikacyjnych. Jednym z głównych celów LSR „Dolina Giełczwi” jest aktywizacja społeczna, w związku z tym szereg podejmowanych działań będzie skierowany do wszystkich mieszkańców. Ważnym zadaniem w ramach tego działania będzie dotarcie (poprzez różnicowanie kanałów przekazu, zaangażowanie różnych instytucji i liderów) do osób, które nie mają doświadczenia w udziale w życiu społeczności lokalnej.

Rodzaje działań i środków komunikacji:

Spośród wielu środków w planie komunikacji uwzględniono kilka narzędzi odpowiadającym celom LSR i określonym grupom docelowym.

Wśród tych działań informacyjno-promocyjnych są:

Kampanie informacyjne, kierowane do ogółu społeczności lokalnej, a wśród niej potencjalnych beneficjentów. Celem kampanii będzie szeroka informacja i promocja samej LSR, zaplanowanych w niej przedsięwzięć i kryteriów oceny wniosków aplikacyjnych. W kampaniach zostaną wykorzystane przede wszystkim środki masowego przekazu oraz spotkania bezpośrednie.

Materiały informacyjne promocyjne i szkoleniowe (w formie drukowanej i elektronicznej) – będą wykorzystane częściowo w kampanii informacyjnej, a częściowo w realizowanych działaniach edukacyjnych.

Spotkania informacyjno-konsultacyjne będą zastosowane głównie celem informacji i wsparcia potencjalnych beneficjentów w postaci informacji i doradztwa merytorycznego.

Okazjonalne imprezy masowe – organizowane przez LGD w partnerstwie z podmiotami gospodarczymi, społecznymi i publicznymi oraz uczestnictwem LGD w tego typu imprezach organizowanych przez inne podmioty gospodarcze lub społeczne.

Portale internetowe – biura LGD oraz podmiotów wchodzących w skład LGD, a także portale społecznościowe. Ten środek komunikacji posłuży do prezentacji wszystkich dokumentów związanych z wdrażaniem LSR, a także do bieżącego

57

informowania, np. o terminach naboru wniosków, planowanych konkursach; rodzajach i wysokości wsparcia projektów, itp. Wszystkie informacje udostępniane na portalach internetowych będą miały formę przejrzystą i zrozumiałą dla każdego potencjalnego beneficjenta.

Natomiast w odniesieniu do komunikacji wewnętrznej ustalono, iż komunikację tę definiują podstawowe dokumenty pracy biura (np. zakresy czynności, umowy cywilnoprawne, regulamin pracy biura) i działalności organów LGD, które zapewnią prawidłowy proces komunikowania, w tym także prowadzenie odpowiedniej dokumentacji związanej z procesem, jego monitorowaniem i ewaluacją działań komunikacyjnych.

Zakładane wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych

Szczegółowy wykaz wskaźników znajduje się w tabeli nr 33. Są one powiązane z odpowiednimi pozycjami w budżecie LSR (Rozdział VIII). Zastosowane wskaźniki spójne są także ze wskaźnikami działań podejmowanych w ramach aktywizacji społeczności lokalnej, które uwzględnione zostały w macierzy logicznej (Rozdział V) oraz założeniami włączenia społeczności lokalnej w działanie LGD i wdrażania LSR (Rozdział II).

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu będzie prowadzona poprzez:

Bieżąca analiza liczby uczestników/odbiorców poszczególnych działań.

Zbieranie poszczególnych danych z prowadzonych działań i stosowania środków przekazu będzie odbywało się na podstawie zbieranych przez pracowników LGD informacji (listy uczestników, ankiety satysfakcji, uczestnictwo w wydarzeniach) oraz za pomocą pomiarów (liczba odwiedzających stronę, liczba odbiorców danego medium). Dzięki bieżącemu kontrolowaniu liczby odbiorców/uczestników danego działania komunikacyjnego i stosowanego środka przekazu, możliwe będzie szybkie reagowanie przez pracowników LGD, Komisję Rewizyjną i Zarząd w celu poprawy jakości realizowanych działań, zmiany realizowanych działań lub rezygnacji z realizowanych w danym zakresie działań. Zakładają się prowadzenie cyklicznych podsumowań – półrocznych lub rocznych, w których zbierane dane będą stanowiły podstawę do oceny skuteczności i efektywności działań. Podejmowane działania będą ponadto prowadzone zgodnie z założeniami planu monitoringu opisanego w rozdziale XI LSR.

Ewaluacja prowadzona w trakcie wdrażania (ewaluacja on-going) – dzięki przeprowadzonej ewaluacji możliwe będzie zebranie dodatkowych danych dotyczących działalności komunikacyjnej LGD. Zebranie danych po trzech latach działalności pozwoli na szerokie spojrzenie na podejmowane działania pod kątem podstawowych kryteriów ewaluacji. Opis ewaluacji planu komunikacyjnego zawiera rozdział XI LSR.

W obu przypadkach, wyniki pokazujące skuteczność prowadzonych działań będą konsultowane z Zarządem LGD. Biuro LGD będzie przygotowywało propozycje wprowadzenia zmian i podniesienia skuteczności zaplanowanych działań.

Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych, sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji LSR

Lokalna Grupa Działania „Dolina Giełczwi” będzie podejmowała następujące działania z zakresu pozyskania informacji o funkcjonowaniu LGD i realizacji LSR (są one spójne z opisem znajdującym się w Rozdziale II Partycypacyjny charakter LSR niniejszej strategii oraz rozdziałem XI Monitoring i ewaluacja):

- 1) Prowadzenie konsultacji społecznych, warsztatów oraz grupowego doradztwa
- 2) Prowadzenie badań społecznych z zastosowaniem kwestionariuszy ankiet, wywiadów FGI i IDI, w tym ankiet oceniających wybrane przedsięwzięcia funkcjonowania LGD i realizacji LSR (w tym podczas spotkań informacyjnych o zasadach realizacji LSR)
- 3) Prowadzenie punktu konsultacyjnego w biurze LGD
- 4) Możliwość kontaktu z pracownikami LGD bezpośrednio, telefonicznie, drogą e-mailową
- 5) Organizację i uczestnictwo w imprezach wraz z punktem informacji LGD
- 6) Prowadzenie ankiet/sondazj internetowych
- 7) Prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji zgodnie z opisem w Rozdziale XI

Pozyskiwane w ten sposób informacje będą poddawane analizie przez pracowników biura, Zarząd, Komisję Rewizyjną, a w określonych przypadkach ekspertów zewnętrznych, którzy będą przedstawiali wnioski wskazujące konieczność wprowadzenia zmian, aktualizacji. W przypadku wykrycia sytuacji problemowej lub niesatysfakcjonującej akceptacji

58

społecznej kręgość z wymiarów działania LGD i/lub wdrażania LSR, Komisja Rewizyjna LGD po zapoznaniu się z przedstawioną analizą przygotowaną przez odpowiedni podmiot (pracowników lub ekspertów zewnętrznych) lub mieszkańców, jeśli będą miały miejsce skargi bezpośrednie, będzie podejmowała kroki naprawcze zgodnie ze schematem zarządzania sytuacją kryzysową:

- a) rozpoznanie problemu,
- b) rozpoznanie przyczyn problemu,
- c) wprowadzenie niezbędnych zmian/aktualizacji w celu rozwiązania przyczyn problemu (jeśli będzie to konieczne, Komisja Rewizyjna będzie zwoływała zebranie innych organów, aby przeprowadzić procedury zmian zgodnie z założeniami regulaminów),
- d) publikowanie informacji na temat prowadzonego postępowania m.in. na stronie internetowej LGD.

Podobny schemat postępowania będzie obowiązywał w przypadku stwierdzenia wyjątkowej skuteczności zastosowanych metod. Wówczas, do decyzji Komisji Rewizyjnej będzie należało, czy warto wprowadzić zmiany oparte na pozytywnych wnioskach z prowadzonych analiz.

Ważną zasadą, którą bezwzględnie będzie przestrzegało LGD, jest pełna transparentność i przejrzystość stosowanych zasad i procedur, dlatego również w sytuacji problemowej, zespół LGD (pracownicy, członkowie) będą zobligowani do pełnego informowania o przyjętych rozwiązaniach, również w kontaktach bezpośrednich.

W związku z tym, LGD „Dolina Giełczwi” będzie upubliczniała wyniki działań w ramach planu komunikacji w sprawozdaniach rocznych zamieszczanych na stronie internetowej LGD.

Dodatkowo, każdorazowo po przeprowadzonych działaniach komunikacyjnych wpisanych w Plan komunikacji będą publikowane ogłoszenia w zakładce aktualności na stronie LGD, które będą podsumowywały dane działania.

Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne

W budżecie LSR mają odniesienie wszystkie zaplanowane działania, zaprezentowane w Planie Komunikacji, który jest załącznikiem do LSR.

ROZDZIAŁ 10. ZINTEGROWANIE

Zgodność i komplementarność ze strategiami i planami operacyjnymi na poziomie gmin członkowskich, politykami regionalnymi i krajowymi.

Wypracowane przez społeczność LGD cele główne i szczegółowe, przed ich ostatecznym przyjęciem, poddane zostały badaniu spójności i komplementarności z lokalnymi (na poziomie gmin) strategiami i planami operacyjnymi, a także ze strategiami i politykami wyższej rangi, albowiem proces budowania LSR przypada na okres zmian w sposobie postrzegania i realizowania wielu aspektów polityki rozwoju lokalnego, regionalnego i rozwoju kraju. Mieszkańcy LGD opowiedzieli się za formułowaniem celów rozwojowych w taki sposób, by były powiązane i wspierały wzajemnie strategiczny rozwój gmin obszaru LGD, a także były spójne i zintegrowane z kierunkami rozwoju regionu i kraju.

Tabela nr 26. Poziom zintegrowania i komplementarności LSR

Lp.	Nazwa dokumentu poddanego badaniu zgodności i komplementarności z LSR	Cel ogólny i LSR Zrównoważony rozwój obszar LSR ukierunkowany na innowacyjne działania proekologiczne	Cel ogólny II LSR Wzmocnienie więzi mieszkańców z obszarem LSR
A. SPÓJNOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ LSR ZE STRATEGIAMI ROZWOJU GMIN LGD			
1.	Strategia Rozwoju Gminy Mielęgow na lata 2007-2015 (w trakcie aktualizacji)	C. O. I-2 - wzmocnienie kulturalnej oraz sportowo - rekreacyjnej atrakcyjności gminy C. O. III-1 - poprawa stanu środowiska naturalnego	C. O. II.1 - wzmocnienie więzi społecznych w gminie C. O. IV-1 gmina przyjazna przedsiębiorcom
2	Strategia Rozwoju Gminy Mielęgow na lata 2009-2015 (w trakcie aktualizacji)	CO 1.2: Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno - spożywczego;	CS 2: Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego w gminie

59

Załącznik nr 1 do Aneksu nr 1 do Umowy nr 00014-6933-UM0310003/15 z dnia 18.05. 2016 r.			
3	Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2008 - 2015 (w trakcie aktualizacji)	Cel operacyjny 1.1: Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	Cel operacyjny 1.2: Zachowanie i wzmocnienie walorów kulturowych i turystycznych gminy Cel operacyjny 2.1: Kreowanie konkurencyjności inwestycyjnej gminy. Cel operacyjny 3.3: Wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4	Strategia Rozwoju Gminy Rybczewice na lata 2007-2020	C. I.2. Nowoczesna infrastruktura ochrony środowiska C. III.3. Ochrona walorów przyrodniczych oraz zagospodarowanie terenów zielonych i wodnych	C. II. 2. Przeciwdziałanie bezrobociu C. II.3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu C. II.4. Budowa społeczeństwa zakorzenionego w polskiej kulturze a jednocześnie otwartego na świat
5	Strategia Rozwoju Gminy Trawniki na lata 2007 – 2015 (w trakcie aktualizacji)	Cel operacyjny 1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Gminy i racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrodniczych. Cel operacyjny 2.2. Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej oraz podniesienie standardu świadczonych usług turystycznych	Cel operacyjny 2.3. Ochrona kulturowych walorów gminy Cel operacyjny 3.3. Organizacja i wzmocnienie rozwoju gospodarczego. Priorytet 4. Aktywizacja zasobów ludzkich Gminy, zwiększenie świadomości społecznej i rozwojowej.
6	Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśnik” (strategia obejmuje gminę Trawniki)	C.S. 1- rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną obszaru funkcjonalnego	CS.2 - rozwój infrastruktury społecznej i poprawa świadczonych usług
7	Zintegrowana Strategia Rozwoju Szlaki Jana III Sobieskiego w gminach Wólka, Spiczyn, Mielęgow, Piaski, Rybczewice, Gorzków (strategia obejmuje 3 gminy z obszaru LSR)	Cel operacyjny 3.2: Utrzymywanie wysokiego poziomu czystości środowiska	Cel operacyjny 1.3: Osiągnięcie wysokiej świadomości poszanowania dziedzictwa kulturowego przez mieszkańców podregionu Cel operacyjny 2.5 Rozwój gospodarki podregionu

B. SPÓJNOŚĆ LSR Z PONADLOKALNYMI STRATEGIAMI ROZWOJU

8	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Trzecia Fala Nowoczesności” Polska 2030	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, w tym kierunki interwencji: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki; Zwiększenie poziomu ochrony środowiska Kierunek interwencji w celu 6: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia.	Kierunek interwencji w celu 8: Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
9	Strategia Rozwoju Kraju 2020	II.2.3 – zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego; III.3.4 – zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych	II.2.4 – poprawa warunków ramowych do prowadzenia działalności gospodarczej; III. Integracja społeczna III.3.3 – tworzenie warunków do rozwoju

60

- Strategia Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020
- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Trzecia Fala Nowoczesności” Polska 2030
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
- Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- Strategia Rozwoju Gminy Mielgiew na lata 2007-2015
- Strategia Rozwoju Gminy Milejów na lata 2009-2015
- Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2008 -2015
- Strategia Rozwoju Gminy Rybczewice na lata 2007-2020
- Strategia Rozwoju Gminy Trawniki na lata 2007-2015
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Zbiornik Wodny Oleśniki”
- Zintegrowana Strategia Rozwoju Szlaku Jana III Sobieskiego w gminach Wólka, Spiczyn, Mielgiew, Piaski, Rybczewice, Gorzków

Wytyczne:

- Wspólne Wytyczne Dyrekcji Generalnych Komisji Europejskiej, AGRI, EMPL, MARE i REGIO, na temat rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji zarządzających programami. Wytyczne dla beneficjentów, Wersja 2: sierpień 2014
- Zasady realizacji instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce, MIR, Warszawa 2014
- Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020. Materiał zredagowany w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie wyników prac Zespołu Roboczego ds. Opracowania Zakresu Lokalnych Strategii Rozwoju przy Grupie tematycznej ds. Podejścia Leader, Wydanie III uzupełnione i zaktualizowane, Warszawa 2015
- Regulamin konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, MRIRW, Warszawa 2015

65

ZAAŁCZNIKI DO LSR**Załącznik nr 1. PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR LGD „DOLINA GIEŁCZWI”****Cel aktualizacji:**

Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) jest „otwarta” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski. Aktualizacja strategii będzie dokonywana w wyniku monitoringu zjawisk społecznych, a także jako reakcja na zaistniałe potrzeby i aktualną sytuację. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich (na lata 2016-2022) wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w strategii.

Celem aktualizacji LSR będzie dążenie do takiej modyfikacji celów, przedsięwzięć i wskaźników, która pozwoli na wykorzystanie pojawiających się szans i likwidację zagrożeń wynikających ze zmiennych warunków zewnętrznych, a wpływających na wszechstronny rozwój obszaru objętego strategią.

Aktualizacja LSR może być przeprowadzona również w celu dostosowania zapisów obowiązującego dokumentu do nowoprzyjętych oraz aktualnie przygotowywanych dokumentów na szczeblu rządowym.

Procedura aktualizacji LSR

Proces aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju będzie społecznym procesem, prowadzonym z użyciem procedur partycypacyjnych, tzn. wprowadzane zmiany będą przedmiotem konsultacji społecznych z przedstawicielami: mieszkańców, sektora publicznego, społecznego i gospodarczego.

Zasady aktualizacji LSR:

Aktualizacja strategii będzie dokonywana w taki sposób, aby zostały spełnione zasady ustalone w pierwotnej wersji dokumentu.

Podstawą do zainicjowania aktualizacji są działania monitorujące prowadzone przez biuro LGD, w zakresie:

- Realizacji celów ogólnych oraz szczegółowych LSR – cele monitorowane są na podstawie formularzy udostępnianych przez Urząd Marszałkowski, jak również na podstawie opracowanych przez LGD narzędzi.
- Wskaźników rezultatu i produktu w ramach przedsięwzięć i stopień realizacji celów LSR - zakres monitoringu obejmuje ocenę realizowanych przedsięwzięć w aspekcie przyjętych wskaźników produktu i rezultatu, co w konsekwencji przekłada się na ocenę skuteczności procesu wdrażania LSR.
- Harmonogramu prac nad wdrażaniem LSR - terminowość wdrażania Strategii ma istotne znaczenie dla procesu organizacji i przeprowadzania naborów. W przypadku identyfikacji nieścisłości w zakresie prawidłowej realizacji harmonogramu, biuro LGD podejmuje odpowiednie działania zapobiegawcze.

Kluczowe pytania dotyczące aktualizacji:

- Czy problemy i potrzeby społeczne zdiagnozowane przy opracowaniu strategii lub ostatniej aktualizacji są nadal takie same czy należy je zmienić (wykreślić, dodać nowe, przeformułować)?
- Czy podana wizja rozwoju społecznego jest nadal aktualna?
- Czy wskazane cele należy zmienić (zawęzić, rozszerzyć, dodać nowe bardziej szczegółowe)?
- Czy należy zmienić działania/zadania (wykreślić, dodać nowe, przeformułować)?
- Czy wskaźniki dla tych działań są właściwie dobrane (dodać nowe, wykreślić niepotrzebne, doprecyzować opis)?

Sposób przeprowadzenia aktualizacji LSR będzie zależny od przyczyny aktualizacji dokumentu.

66

Załącznik nr 1 do Aneksu nr 1 do Umowy nr 00014-6933-UM0310003/15 z dnia 18.05. 2016 r.

Tabela nr 27.

Lp.	DIACZEGO? przyczyna aktualizacji	CO? zakres aktualizacji	JAK? sposób aktualizacji	KIEDY?
1	DORAŻNA – potrzeba aktualizacji wynika z przeprowadzonych działań monitoringowych lub ewaluacyjnych w zakresie realizacji LSR - zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej	Rozdz. V – Cele i wskaźniki	1. PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI ZMIAN PRZEZ BIURO LGD 2. PODANIE PROPOZYCJI ZMIAN DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI a) upowszechnienie propozycji zmian w Rozdz. V LSR (Cele i wskaźniki) za pośrednictwem strony internetowej LGD b) poinformowanie społeczności lokalnej o możliwości składania uwag w ciągu 7 dni (w wyjątkowych okolicznościach ten okres może zostać skrócony) 3. UPUBLICZNIENIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU – w ciągu 14 dni od zatwierdzenia zmian przez WZC.	1) na wniosek przeprowadzającego o monitoring i/lub ewaluację 2) na wniosek WZC LGD 3) na wniosek instytucji zarządzającej lub innej
2	DORAŻNA – potrzeba aktualizacji wynika z przeprowadzonych działań monitoringowych - zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej	Rozdz. VII – Plan działania	1. PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI ZMIAN PRZEZ BIURO LGD 2. PODANIE PROPOZYCJI ZMIAN DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI a) upowszechnienie propozycji zmian w Planie działania (Rozdział VII LSR) za pośrednictwem strony internetowej LGD b) poinformowanie społeczności lokalnej o możliwości składania uwag w ciągu 7 dni (w wyjątkowych okolicznościach ten okres może zostać skrócony) 3. UPUBLICZNIENIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU – w ciągu 14 dni od zatwierdzenia zmian przez WZC.	1) na wniosek przeprowadzającego o monitoring i/lub ewaluację 2) na wniosek WZC LGD 3) na wniosek instytucji zarządzającej lub innej
3	DORAŻNA – potrzeba aktualizacji wynika z przeprowadzonych działań monitoringowych	Rozdz. IX – Plan komunikacji	1. PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI ZMIAN PRZEZ BIURO LGD 2. PODANIE PROPOZYCJI ZMIAN DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI a) upowszechnienie propozycji zmian w Planie komunikacji (Rozdział IX LSR) za pośrednictwem strony internetowej LGD b) poinformowanie społeczności lokalnej o możliwości składania uwag w ciągu 7 dni (w wyjątkowych okolicznościach ten okres może zostać skrócony) 3. UPUBLICZNIENIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU – w ciągu 14 dni od zatwierdzenia zmian przez WZC.	1) na wniosek przeprowadzającego o monitoring i/lub ewaluację 2) na wniosek WZC LGD 3) na wniosek instytucji zarządzającej lub innej
4	DORAŻNA – potrzeba aktualizacji wynika z przeprowadzonych działań monitoringowych	Kryteria wyboru operacji	Procedura zmiany kryteriów wyboru operacji została określona w dokumencie „Kryteria wyboru operacji wraz z procedurą zmiany kryteriów wyboru”. Sposób przeprowadzenia aktualizacji czy zmian w kryteriach będzie zgodny z zatwierdzoną procedurą. 1. PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI ZMIAN PRZEZ BIURO LGD 2. PODANIE PROPOZYCJI ZMIAN DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI a) upowszechnienie propozycji zmian w Kryteriach wyboru operacji za pośrednictwem strony internetowej LGD	1) na wniosek przeprowadzającego o monitoring i/lub ewaluację 2) na wniosek Zarządu lub Rady LGD. Wniosek o zmianę kryteriów powinien zawierać propozycję zmian

67

Załącznik nr 1 do Aneksu nr 1 do Umowy nr 00014-6933-UM0310003/15 z dnia 18.05. 2016 r.

			b) poinformowanie społeczności lokalnej o możliwości składania uwag w ciągu 7 dni (w wyjątkowych okolicznościach ten okres może zostać skrócony) 3. UPUBLICZNIENIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU – w ciągu 14 dni od zatwierdzenia zmian przez WZC.	3) zalecenie pokontrolne instytucji zarządzającej lub innej
5	DORAŻNA – potrzeba aktualizacji wynika z przeprowadzonych działań monitoringowych - potrzeba wynika z konieczności dostosowania dokumentów do nowych przepisów i/lub dokumentów wyższego rzędu	Dokumenty regulujące pracę Rady, biura LGD	1. PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI ZMIAN PRZEZ BIURO LGD 2. PODANIE PROPOZYCJI ZMIAN DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI a) upowszechnienie propozycji zmian w Planie komunikacji (Rozdział IX LSR) za pośrednictwem strony internetowej LGD b) poinformowanie społeczności lokalnej o możliwości składania uwag w ciągu 7 dni (w wyjątkowych okolicznościach ten okres może zostać skrócony) 3. UPUBLICZNIENIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU – w ciągu 14 dni od zatwierdzenia zmian przez WZC.	1) na wniosek przeprowadzającego o monitoring i/lub ewaluację 2) na wniosek Rady, Zarządu, biura LGD 3) zalecenie pokontrolne instytucji zarządzającej lub innej
6	DORAŻNA – potrzeba aktualizacji wynika ze stwierdzonych nieprawidłowości proceduralnych	Wskazany element LSR lub dokumentu powiązanego	1. PRZYGOTOWANIE PROPOZYCJI ZMIAN PRZEZ BIURO LGD 2. PODANIE PROPOZYCJI ZMIAN DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI a) upowszechnienie propozycji zmian LSR lub dokumencie powiązanym za pośrednictwem strony internetowej LGD b) poinformowanie społeczności lokalnej o możliwości składania uwag w ciągu 7 dni (w wyjątkowych okolicznościach ten okres może zostać skrócony) 3. UPUBLICZNIENIE OSTATECZNEJ WERSJI DOKUMENTU – w ciągu 14 dni od zatwierdzenia zmian przez WZC.	1) zalecenie pokontrolne instytucji zarządzającej lub innej

68

3 000 000,00

53%

CO 2.0 - WZMOCNIENIE WIĘZI MIESZKANCÓW Z OBSZAREM LSR

Lp	Nazwa wskaźnika	2016-2018		2019-2021		2022-2023		RAZEM 2016-2023		Program	Podziałanie / zakres Programu
		Wartość z wskaźnika narastająco	% realizacji	Wartość z wskaźnika narastająco	% realizacji	Wartość z wskaźnika narastająco	% realizacji	Planowane wsparcie w P.N	Planowane wsparcie w wartości P.N		
Celi szczegółowy 2.1. Pobudzenie i rozwój lokalnych inicjatyw gospodarczych											
Przedsięwzięcie 2.1.1. AKTYWNI GOSPODARCO	Wskaźnik produktu: Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	5 st. 4%	83%	5 st. 4%	100%	2 st. 100%	400 000,00	200 000,00	1 000 000,00	PROW	Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	6 st. 4%	80%	6 st. 80%	100%	3 st. 100%	800 000,00	400 000,00	2 000 000,00		Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2.1		1 200 000,00		1 200 000,00		1 000 000,00		600 000,00	3 000 000,00		
Celi szczegółowy 2.2. Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego materialnego i niematerialnego obszaru LSR											
Przedsięwzięcie 2.2.1. TRUCICA DZIŚ I	Wskaźnik produktu: Liczba zabytów poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	0 st. 0%	100%	1 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	100 000,00	0,00	100 000,00	PROW	Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba imprez kulturalnych i historycznych	5 st. 100%	100%	0 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	0,00	0,00	250 000,00		Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba zrealizowanych projektów współpracy w zakresie ochrony dziedzictwa niematerialnego	1 st. 100%	100%	0 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	0,00	0,00	100 000,00		Podziałanie 19.3 / Projekt współpracy
Razem cel szczegółowy 2.2		380 000,00		380 000,00		100 000,00		0,00	450 000,00		
Celi szczegółowy 2.3. Aktywizacja mieszkańców i tworzenie infrastruktury społecznej, integrującej środowisko lokalne											

73

Lp	Nazwa wskaźnika	2016-2018		2019-2021		2022-2023		RAZEM 2016-2023		Program	Podziałanie / zakres Programu
		Wartość z wskaźnika narastająco	% realizacji	Wartość z wskaźnika narastająco	% realizacji	Wartość z wskaźnika narastająco	% realizacji	Planowane wsparcie w P.N	Planowane wsparcie w wartości P.N		
Celi szczegółowy 2.3. Aktywizacja mieszkańców i tworzenie infrastruktury społecznej, integrującej środowisko lokalne											
Przedsięwzięcie 2.3.1. DZIAJAMY LOKALNIE	Wskaźnik produktu: Liczba wdrożonych przedsięwzięć zmierzających do wzmocnienia więzi społecznej i infrastruktury lokalnej w obszarach wiejskich	3 st. 6%	100%	2 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	720 000,00	0,00	550 000,00	PROW	Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów działających w dziedzinie kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	1 st. 50%	100%	1 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	50 000,00	0,00	100 000,00		Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba zorganizowanych warsztatów aktywizujących społeczność lokalną	5 st. 100%	100%	0 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	50 000,00	0,00	50 000,00		Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba warsztatów inicjatyw w zakresie integracji międzypokoleniowej i włączenia społecznego seniorów	0 st. 0%	100%	1 st. 100%	0 st. 100%	0 st. 100%	50 000,00	0,00	50 000,00		Podziałanie 19.2 / realizacja LSR
	Wskaźnik produktu: Liczba spotkań informacyjnych-konsultacyjnych LGD i mieszkańcami	15 st. 38%	75%	15 st. 75%	10 st. 100%	10 st. 100%	3 000,00	2 000,00	10 000,00		Podziałanie 19.4 / Koszyki budżetowe i aktywizacja
	Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	40 st. 40%	80%	40 st. 80%	20 st. 100%	20 st. 100%	550 000,00	250 000,00	1 320 000,00		Podziałanie 19.4 / Koszyki budżetowe i aktywizacja
Razem cel szczegółowy 2.3		685 000,00		685 000,00		873 000,00		254 500,00	2 112 500,00		
Razem cel ogólny 2		2 335 000,00		2 730 000,00		2 270 000,00		884 500,00	5 567 500,00		
Razem podziałanie 19.2 "Wspieranie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność"		2 730 000,00		2 730 000,00		2 270 000,00		700 000,00	5 700 000,00		
Razem podziałanie 19.3 - "Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy i budowania grup obywateli"		114 000,00		114 000,00		0,00		0,00	114 000,00		
Razem podziałanie 19.4 "Wspieranie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji"		555 000,00		555 000,00		568 000,00		254 500,00	1 977 500,00		
Razem LSR		3 399 000,00		3 399 000,00		2 838 000,00		954 500,00	7 191 500,00		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dofinansowane w trybie umowy w ramach podziałania Realizacja LSR PROW										% budżetu podziałania 19.2 Realizacja LSR	

74

Załącznik nr 4. BUDŻET LSR

Tabela nr 31. Wysokość wsparcia finansowego EFSI w ramach LSR w ramach poszczególnych poddziałań

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					Razem EFSI
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	
		EFSS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	5 700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 700 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia 1303/2013)	114 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	114 000,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 377 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 377 500,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)						
Razem	7 191 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 191 500,00

Tabela nr 32. Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020

	Wkład EFRR	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	3 626 910,00 zł	2 073 090,00 zł		5 700 000,00 zł
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	0,00 zł		0,00 zł	0,00 zł
Razem	3 626 910,00 zł	2 073 090,00 zł	0,00 zł	5 700 000,00 zł

75

